

Social Work & Education

©SW&E. 2024

УДК 378.364

DOI: 10.25128/2520-6230.24.4.3

Тетяна СЕМИГІНА,
докторка політичних наук,
професорка, професорка Академії
праці, соціальних відносин і
туризму, Київ, Україна;
semigina.tv@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5677-1785>

Статус статті:

Отримано: жовтень 09, 2024

1-ше рецензування: листопад 29, 2024

Прийнято: грудень 30, 2024

Семигіна Т. (2024). Аналіз освітніх програм із соціальної роботи в Україні: інституційний аспект. *Social Work and Education*, Vol. 11, No. 3 pp. 481-492. DOI: 10.25128/2520-6230.24.4.3

АНАЛІЗ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Анотація. Освіта із соціальної роботи в Україні поступово інституціоналізується, що знаходить відображення в унормуванні освітніх програм та розширенні кола суб'єктів освітньої діяльності, які забезпечують формальне та неформальне навчання.

Метою цього кабінетного дослідження, виконаного у межах критичної парадигми, є аналіз поточного стану освітніх програм із соціальної роботи, включаючи вивчення їх географічного розподілу, рівнів підготовки та взаємозв'язку між чинним освітнім і професійним стандартам.

Під час аналізу виявлено, що в Україні станом на 2024 рік функціонують 127 закладів вищої освіти (ЗВО), які здійснюють підготовку за спеціальністю 231 «Соціальна робота», 43 заклади професійно-технічної освіти, які готують кваліфікованих працівників за спеціальністю 5133 «Соціальний робітник», один кваліфікаційний центр, який має право присвоювати такі професійні кваліфікації, як: «Соціальний працівник»; «Фахівець із соціальної роботи»; «Фахівець із раннього втручання»; «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб», впроваджуються сертифікатні програми та інші форми неформального навчання.

Освітні програми у ЗВО здебільшого не мають спеціалізацій (одна з найбільш поширених — соціальна педагогіка). При цьому на ринку праці України спостерігається значна асиметрія між попитом та пропозицією у сфері соціальної роботи. Аналіз також показав, що освітні програми стикаються з викликом через відсутність гармонізації між державними стандартами вищої освіти, професійними стандартами та державними стандартами соціальних послуг, а процедури присвоєння професійних кваліфікацій є нечіткими та варіативними.

Визначено ключові рекомендації щодо гармонізації професійних та освітніх стандартів, розширення спеціалізацій освітніх програм та унормування присвоєння професійних кваліфікацій.

Ключові слова: освітні програми, соціальна робота, спеціалізація, стандарти освіти, професійні стандарти.

ВСТУП

У сучасних умовах, коли суспільство стикається з численними соціальними та економічними викликами, зростає значення підготовки висококваліфікованих фахівців із соціальної роботи. Освіта в цій галузі має не лише формувати необхідні професійні компетентності, а й адаптуватися до нових вимог та стандартів, що виникають у зв'язку зі змінами в законодавстві, соціальній політиці та зростанням потреб у громадах, що зазнають впливу війни незалежно від місця розташування.

У вітчизняній літературі не бракує уваги до розвитку освіти із соціальної роботи (Левченко, 2023; Чернета²⁰²²; Юрків²⁰²¹; Slozanska et al., 2019), однак фокус у ній переважно на змісті освітніх програм та методології навчання. Проте питання динаміки кількості освітніх програм, їхнього рівня та спеціалізації, зв'язку державних стандартів освіти, яких вони мають дотримуватись, із вимогами ринку праці, представленими в інших типах стандартів, розкриті недостатньо.

МЕТОДОЛОГІЯ

Метою цього дослідження є аналіз поточного стану освітніх програм із соціальної роботи, включаючи вивчення їх географічного розподілу, рівнів підготовки та взаємозв'язку між чинним освітнім і професійним стандартам.

Дослідження в основному зосереджене на аналізі наявних структур і проблемних аспектів у системі освіти та підготовки соціальних працівників в Україні, що відповідає *критичній парадигмі досліджень* (Семигіна, 2021). Воно покликане не лише виявити наявні проблеми, а й запропонувати можливі шляхи їх розв'язання.

Кабінетне дослідження базується на *інституційному підході* із використанням даних з Єдиної державної електронної бази з питань освіти, ЄДЕБО (<https://info.edbo.gov.ua>), Реєстру кваліфікацій (<https://register.nqa.gov.ua>) та інформації з офіційного вебпорталу Верховної Ради України (rada.gov.ua), а також інших джерел. Під час дослідження використано такі методи, як аналіз документів та статистичний аналіз.

Оскільки для аналізу використовувались дані з відкритих джерел, обмеження дослідження можуть полягати в можливій неповноті інформації в окремих реєстрах або затримках в оновленнях. Однак це не впливає суттєво на загальні висновки дослідження, оскільки основні тенденції та ключові аспекти, що стосуються освітніх програм із соціальної роботи в Україні, залишаються чітко вираженими. Попри зазначені обмеження, аналіз надає достатньо інформації для формулювання рекомендацій щодо вдосконалення системи підготовки соціальних працівників.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Загальний інституційний огляд. З моменту свого становлення в 1990-х роках соціальна робота як академічна дисципліна в Україні пройшла шлях від нововведення, яке сприймалось далеко не всіма стейкхолдерами (Семигіна, 2007), до сфери, що має широке розповсюдження та достатній рівень інституціоналізації – завдяки відповідному законодавству, нормативно-правовим актам, стандартам тощо.

У 2024 році соціальна робота викладається на різних рівнях освіти: молодший спеціаліст, молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр, бакалавр, магістр і доктор філософії (PhD). Така різноманітність рівнів сприяє забезпеченню підготовки фахівців різної кваліфікації, що відповідає стандартам Європейського простору вищої освіти (EHEA).

У листопаді 2024 року в Єдиній державній електронній базі з питань освіти було зареєстровано 127 закладів вищої освіти (ЗВО), що пропонують освітні програми з соціальної роботи (табл. 1).

Табл. 1. Кількість ЗВО, які мають освітні програми із соціальної роботи (2024)

<i>Рівень вищої освіти</i>	<i>Кількість ЗВО</i>
<i>Молодший спеціаліст</i>	4
Молодший бакалавр	1
Фаховий молодший бакалавр	42
Бакалавр	82
Магістр	57
PhD (доктор філософії)	18

Це значно перевищує показники 2016 року, коли таких закладів налічувалося 65 (Слозанська, 2016) та показники 2022 року – 117 закладів (Семігіна, 2023). Відзначимо, що деякі ЗВО пропонують кілька програм на одному рівні, наприклад, у соціальній педагогіці або соціальній реабілітації. Цей ріст відображає збільшений інтерес до професії, а також потребу у кваліфікованих соціальних працівниках, що відповідають специфічним вимогам українського суспільства.

Важливо відзначити, що в Україні також відбувається підготовка кваліфікованих робітників за спеціальністю 5133 «Соціальний робітник». Станом на листопад 2024 року у базі ЄДЕБО міститься інформація про 43 заклади професійно-технічної освіти, котрі готують фахівців цієї категорії. Це важливий етап у розвитку системи соціальної роботи, оскільки підготовка фахівців такого рівня сприяє зміцненню базових соціальних послуг на місцевому рівні.

В Україні спостерігається й активне впровадження сертифікатних програм, короткострокових курсів і курсів підвищення кваліфікації для фахівців у сфері соціальної роботи та споріднених професій (Semigina et al., 2024). Ці програми дозволяють фахівцям без попередньої вищої освіти або тих, хто має іншу професійну підготовку, отримувати кваліфікації в галузі соціальної роботи. Це сприяє зростанню доступності освіти для широкого кола осіб, підвищенню їх професійної компетентності та адаптації до специфічних потреб соціальної сфери.

Згідно із даними Реєстру кваліфікацій, з лютого 2023 року в Україні діє недержавний кваліфікаційний центр із соціальної роботи, який має право присвоювати такі професійні кваліфікації, як: «Соціальний працівник»; «Фахівець із соціальної роботи»; «Фахівець із раннього втручання»; «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб».

Ці кваліфікації видаються на підставі визнання результатів неформального навчання, що є вагомим кроком у забезпеченні можливості отримання офіційної кваліфікації для осіб, які вже мають практичний досвід, але не проходили формальне навчання в закладах освіти. Визнання таких результатів дозволяє підвищити мобільність працівників, забезпечуючи їх професійну легітимність та можливість розвитку в межах соціальної сфери.

Картографування ситуації з освітою із соціальної роботи у вибраних регіонах. Для детальнішого розуміння регіональних особливостей розвитку соціальної роботи було обрано п'ять регіонів України: Волинську, Дніпропетровську, Львівську, Харківську області та місто Київ.

Аналіз бази ЄДЕБО показує, що станом на серпень 2024 року в цих регіонах 33 заклади пропонують 77 освітніх програм за спеціальністю «Соціальна робота» на трьох

рівнях: бакалавр, магістр, доктор філософії. Найбільше програм зосереджено в Києві (44 програми), тоді як найменше — у Волинській області (4 програми) (див. рис. 1). Цей розподіл свідчить про концентрацію освітніх можливостей у великих містах і обмежений доступ до програм у менш урбанізованих регіонах.

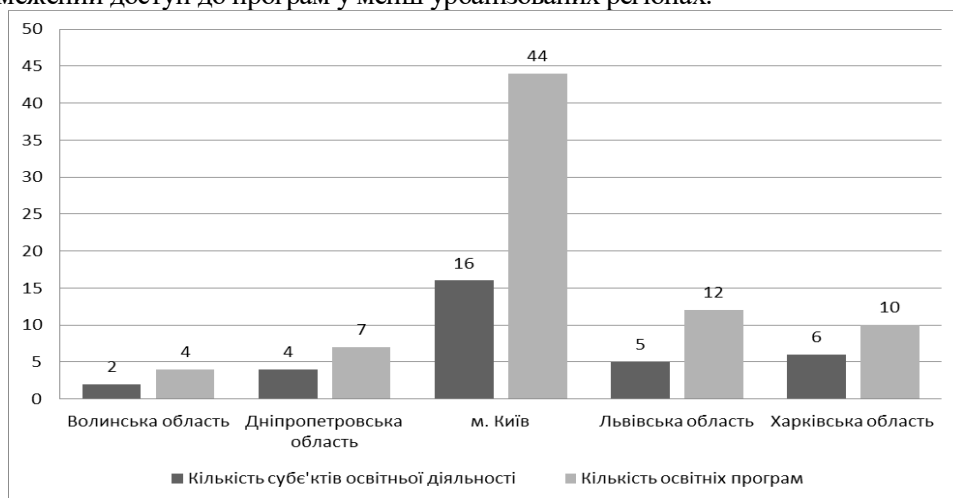

Рис. 1. Географічний розподіл суб'єктів освітньої діяльності та освітніх програм в обраних регіонах, в яких відбувається підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» (N=33, в абсолютних числах)

Розподіл програм за рівнями в обраних регіонах показує, що 52% з них — це програми бакалаврського рівня, 38% — магістерські, і 10% — докторські (рис. 2). Таке співвідношення акцентує на бакалаврській підготовці, що відповідає потребам ринку праці в Україні, проте показує недостатню увагу до підготовки PhD-фахівців.

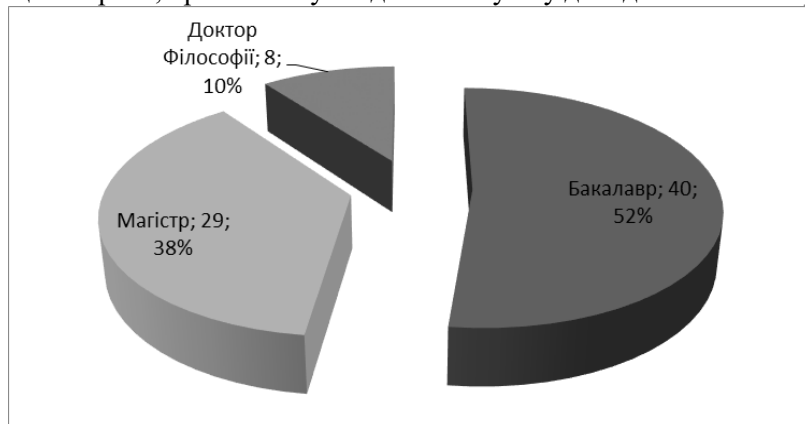

Рис. 2. Розподіл за рівнями освіти освітніх програм в обраних регіонах, в яких відбувається підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» (N=77, в абсолютних числах та у %)

Згідно із Законом України «Про вищу освіту», спеціалізація освітньої програми віддзеркалюється в її назві. Проведений аналіз засвідчує, що із 77 освітніх програм із соціальної роботи 47 програм не декларують спеціалізації, впроваджують загальний підхід до підготовки соціальних працівників, 13 освітніх програм — це програми із соціальної педагогіки, 5 програм — із соціальної реабілітації, решта стосується менеджменту тієї чи іншої сфери соціальної роботи (рис. 3).

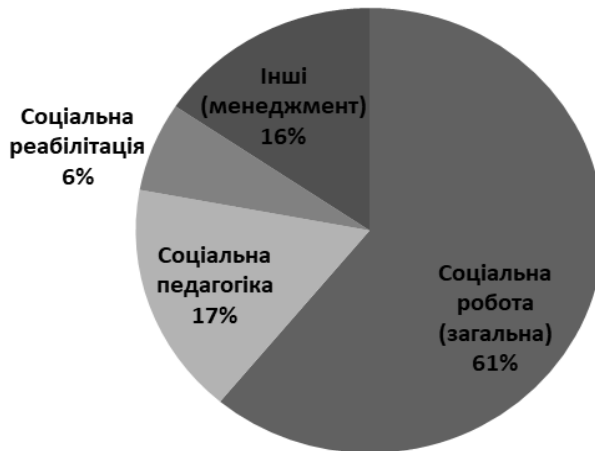

Рис. 3. Розподіл за спеціалізаціями освітніх програм в обраних регіонах, в яких відбувається підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» (N=77, в абсолютних числах та у %)

Відносна поширеність спеціалізації із соціальної педагогіки пояснюється тим, що раніше спеціальність «Соціальна педагогіка» була самостійною, але в 2017 році її приєднали до соціальної роботи.

Також відзначається відсутність програм, що спеціалізуються на гендерних дослідженнях, роботі з літніми людьми, питаннях ЛГБТ+ або підтримки ветеранів. Також відсутні програми, що спеціалізуються на соціальній роботі із сім'ями або з дітьми.

Таким чином, картування освітніх програм з соціальної роботи в обраних регіонах показує широкий спектр пропозицій, з вираженим акцентом на бакалаврський та магістерський рівні, але з обмеженою спеціалізацією. Освітні програми здебільшого орієнтовані на загальні компетентності у соціальній роботі, без виразної диференціації за специфічними напрямками, такими як соціальна допомога для дітей, осіб з інвалідністю, ветеранів, чи інші спеціалізовані сфери.

При цьому на ринку праці України спостерігається виразна асиметрія між попитом та пропозицією в сфері соціальної роботи. Офіційних вакансій для соціальних працівників та соціальних робітників на ринку праці недостатньо, що обмежує можливості працевлаштування випускників. Водночас кількість випускників з вищою освітою в галузі соціальної роботи залишається високою, що призводить до надлишку спеціалістів на ринку праці. Це створює дисбаланс, коли численні випускники не можуть знайти роботу за спеціальністю, а попит на таких фахівців на ринку залишається обмеженим (Семигіна & Столярик, 2022).

Ця ситуація підкреслює необхідність перерозподілу попиту і пропозиції на ринку праці, розвитку спеціалізацій та адаптації освітніх програм до реальних потреб ринку, щоб забезпечити випускників конкретними кваліфікаціями та компетенціями, що відповідають вимогам сучасного соціального сектору.

Стандартизація соціальної роботи як академічної спеціальності та професійної діяльності. За останні роки в Україні відбулась значна інституціоналізація як освітніх, так і професійних стандартів у галузі соціальної роботи. Цей процес охоплює розробку та впровадження нових нормативно-правових

актив, стандартів освіти та професійних кваліфікацій, які відповідають сучасним вимогам соціальної політики та потребам суспільства.

Зокрема, з 2019 по 2022 рік Міністерство освіти і науки України затвердило державні стандарти для спеціальності «Соціальна робота» на кожному рівні освіти. Ці стандарти визначають компетентності та результати навчання, які мають забезпечити заклади освіти. Однак відсутність єдиних навчальних планів і настанов для практики створює різницю в якості підготовки фахівців у різних ЗВО.

Всупереч цим стандартам, покликаним піднести якість освіти, підготовленість випускників соціальної роботи в Україні викликає занепокоєння (Корняк, 2022; Слосанська, 2018; Semigina, 2022). Такі проблеми, як обмежена практична підготовка, недостатня супервізія і недостатнє знайомство з реальними умовами роботи соціального працівника, можуть сприяти цьому розриву у готовності надавати соціальні послуги.

Українське законодавство вимагає, щоб освітні програми відповідали професійним стандартам, але на практиці компетентності, визначені у професійних стандартах, суттєво відрізняються від тих, що встановлені стандартами вищої освіти. У Реєстрі кваліфікацій наявно 25 професійних стандартів із соціальної роботи. Для визначених ними професійних кваліфікацій передбачено наявність вищої освіти на рівнях бакалавра та магістра, але жоден із них не стосується третього рівня вищої освіти (доктор філософії), що обмежує можливості для висококваліфікованих дослідників.

Ці професійні стандарти, як і стандарти освіти не віддзеркалюють вимог надання соціальних послуг в умовах воєнного стану та труднощів, зумовлених війною (Семигіна & Столярик, 2024), цифровізації процесів у соціальній сфері (Каркач & Семигіна, 2021), і потребують належного оновлення.

Більше того в Україні сформувалось кілька різних механізмів присвоєння професійних кваліфікацій – закладами вищої освіти, закладами професійно-технічної освіти, у межах сертифікатних програм та кваліфікаційними центрами. Це породжує низку викликів.

По-перше, різні механізми присвоєння кваліфікацій можуть призвести до того, що роботодавці не завжди розуміють, які конкретні компетентності має фахівець, котрий дістав певний сертифікат чи диплом. Це може створювати додаткові труднощі для влаштування на роботу.

По-друге, Україна має поступово адаптувати свої кваліфікаційні системи до європейських стандартів, а це вимагає єдності підходів і узгодженості професійних та освітніх стандартів. У ЄС інституціоналізована практика, що кваліфікації в межах однієї спеціальності чи професії присвоюються за єдиними процедурами або стандартами, незалежно від того, який саме суб'єкт (ЗВО, професійно-технічний заклад чи сертифікаційний/кваліфікаційний центр) їх видає. Це є важливою умовою для забезпечення мобільності кадрів, рівності шансів на ринку праці та відповідності міжнародним стандартам (Семигіна, Баланюк & Семенець-Орлова, 2022). Наявна в Україні відмінність у стандартах і вимогах, що застосовуються до різних типів закладів освіти та кваліфікаційних центрів, може призводити до проблем із визнанням цих кваліфікацій за кордоном, зокрема в Європі.

Для освітніх програм із соціальної роботи, які є практико-орієнтованими, дуже важливим є питання врегулювання процедур присвоєння професійних кваліфікацій та відповідно реального зв'язку освіти із професійним стандартом, який містить ту чи ту професійну кваліфікацію.

Окремо слід звернути увагу на те, що станом на кінець 2024 року затверджено 31 державний стандарт надання соціальних послуг, що описує процес надання послуг соціальними працівниками та слугує основою для визначення професійних компетентностей. Однак зв'язок між освітніми та професійними стандартами поки не достатньо відстежується.

Ця невідповідність виявляє розрив між компетентностями, які очікуються на практиці, та тими, що вимагаються для освітньої кваліфікації. Усунення цього розриву є важливим для кращого узгодження освітніх програм із практичними вимогами, що забезпечить випускникам належну підготовку до виконання різноманітних завдань професії. Подолання цього розриву може підвищити актуальність та ефективність освіти в сфері соціальної роботи, що принесе користь як практикам, так і громадам, яким вони служать.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз сучасної системи підготовки соціальних працівників в Україні виявляв низку позитивних зрушень і водночас неабиякі виклики у сфері освіти із соціальної роботи. У країні вже існує система підготовки фахівців із соціальної роботи на різних рівнях, однак бракує координації між освітніми та професійними стандартами, а також чітких спеціалізацій, необхідних для розв'язання актуальних соціальних питань та подолання дисбалансу на ринку праці.

З урахуванням проведеного аналізу освітніх програм рекомендується наступне.

1. Гармонізувати професійні та освітні стандарти:

– **Переглянути професійні стандарти** для соціальних працівників, забезпечивши їх відповідність практичним вимогам сфери соціальної роботи. Важливо, щоб компетентності, визначені в професійних стандартах, співвідносилися з реальними завданнями, які виконує фахівець у сфері згідно із державними стандартами соціальних послуг, а також зважали на нові вимоги до професії в умовах воєнного стану.

– **Переглянути стандарти вищої освіти** для спеціальності «Соціальна робота», узгоджуючи їх з вимогами професійних стандартів. Це дозволить зменшити розрив між академічною підготовкою та практичними компетентностями, необхідними для роботи в соціальній сфері.

Коригування професійних та освітніх стандартів дозволить забезпечити вищу якість підготовки фахівців і краще відповідатиме потребам соціальної сфери та громад.

2. Вивчити потреби ринку праці у професійних спеціалізаціях соціальних працівників. З огляду на обмежену кількість спеціалізованих освітніх програм із соціальної роботи в Україні, варто здійснити комплексне вивчення потреб у різних напрямках спеціалізації. Наприклад, в умовах демографічних та соціальних змін доцільно приділити увагу спеціалізаціям, які відповідають запитам на роботу з літніми людьми, питанням гендерної рівності, підтримці ветеранів, ЛГБТ+ спільноти та сімей із дітьми.

Результати такого дослідження можуть стати основою для розробки та впровадження нових спеціалізацій в освітніх програмах, що дозволить майбутнім соціальним працівникам бути краще підготовленими до розв'язання актуальних соціальних проблем в умовах динамічного українського контексту.

3. Унормувати присвоєння професійних кваліфікацій у соціальній сфері: визначити механізм перевірки відповідності сертифікатних програм, за результатами навчання на яких присвоюється професійна кваліфікація, вимогам професійних

стандартів та виразне регулювання присвоєння професійних кваліфікацій усіма суб'єктами освітньої діяльності і визнання результатів неформального навчання. Це забезпечить їх ефективність та затребуваність на ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

Каркач, А. & Семигіна, Т. (2021). Цифрові компетентності соціальних працівників як передумова готовності до навчання літніх людей. *Path of Science*, 5, 5008-5018.

Корнят, В. (2022). Практична складова в процесі професійної підготовки фахівців соціальної сфери. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія: Педагогічні науки*, 2, 29-35.

Левченко, Н. В. (2023). *Підготовка майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи: теорія і практика*. Київ : Компрінт.

Семигіна, Т. & Столярик, О. (2022). Асиметрія попиту та пропозиції на ринку праці у сфері соціальної роботи. *Ввічливість. Humanitas*, 6, 50-59.

Семигіна, Т. & Столярик, О. (2024). Соціальна робота в умовах травматизації населення внаслідок війни: практика та освіта. *Проблеми та перспективи економіки та менеджменту: мат-ли Міжнарод.наук.-практ. конф.* (с. 59-63). Черкаси: Research Europe.

Семигіна, Т. (2007). Професіоналізація соціальної роботи: перерваний політ? *Соціальний захист*, 5, 41–44.

Семигіна, Т. (2021). Критична парадигма досліджень у сучасній соціальній роботі. *Scholarly disputes in philosophy, sociology, political science, and history amidst globalization and digitalization : conference proceedings* (pp. 96-99). Riga: Baltija Publishing.

Семигіна, Т., Баланюк, Ю. & Семенець-Орлова, І. (2022). Політика Європейського Союзу щодо взаємного визнання професійних кваліфікацій. *Наукові праці МАУП. Політичні науки та публічне управління*, 3, 96-105.

Слозанська, Г. (2016). Взаємозв'язок професійної підготовки студентів спеціальності «соціальна робота» у ВНЗ з можливістю їхнього працевлаштування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер: Педагогіка. Соціальна робота*, 39, 236–240.

Слозанська, Г. (2018). Чи готові майбутні соціальні працівники першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до надання інтегрованих соціальних послуг у територіальній громаді? *Social work and education*, 5 (4), 84-10.

Чернета, С. Ю. (2022). *Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи до надання соціальних послуг*. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М

Юрків, Я. І. (2021). *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників до роботи із вразливими категоріями населення: Дис. ... доктора пед. наук, спец. 13.00.05*. Старобільськ: Луганський національний університет імені Тараса Шевченка.

Semigina, T. (2022). Teaching field social work: views from Ukrainian academia. In: Baikady, R. et al., eds. *The Routledge Handbook of Field Work Education in Social Work* (pp.265-279). Routledge.

Semigina, T. (2023). Social work educational programs in Ukraine: state of the art and challenges of accreditation. In: *Formation of innovative potential of world science: Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference* (pp. 129-134). Tel Aviv: European Scientific Platform.

Semigina, T., Slozanska, H., & Kokoichuk, Y. (2024). Preparing adults to be community workers: What lessons should Ukrainian educators learn?. In: Baikady, R. et al., eds. *The Routledge International Handbook of Social Work Teaching* (pp. 469-488). Routledge.

ANALYSIS OF SOCIAL WORK EDUCATIONAL PROGRAMS IN UKRAINE: INSTITUTIONAL ASPECT

Tetyana SEMIGINA, Dr. in Political Sciences, Professor, Professor, Academy of Labour, Social Relations and Toursim, Kiev, Ukraine; semigina.tv@gmail.com

Abstract. Education in social work in Ukraine is gradually becoming institutionalized, as evidenced by the standardization of educational programs and the expansion of educational entities providing both formal and informal learning. The purpose of this desk study, conducted within a critical research paradigm, is to analyze the current state of social work education programs, including an examination of their geographic distribution, levels of training, and alignment with existing educational and professional standards.

The analysis reveals that as of 2024, Ukraine has 127 higher education institutions (HEIs) offering training in the specialty 231 “Social Work” and 43 vocational education institutions preparing qualified workers in the specialty 5133 “Social Worker.” Additionally, one qualifications center has the authority to confer professional qualifications such as “Social Worker,” “Social Work Specialist,” “Early Intervention Specialist,” and “Veterans and Demobilized Persons Support Specialist.” At the same time, certificate programs and other forms of informal learning are being implemented.

Educational programs at HEIs largely lack specialization (one of the most common being social pedagogy). Furthermore, a notable asymmetry between supply and demand in the social work labor market in Ukraine is observed. The analysis also shows that educational programs face challenges due to the lack of harmonization among national higher education standards, professional standards, and state social service standards, while procedures for awarding professional qualifications remain unclear and inconsistent.

Key recommendations have been formulated to harmonize professional and educational standards, expand educational program specializations, and standardize procedures for awarding professional qualifications.

Keywords: educational programs, social work, specialization, educational standards, professional standards.

References

- Cherneta, S. Yu. (2022). Theoretical and methodological foundations of preparing future social work specialists for providing social services. Lutsk: FOP Mazhula Yu. M. [in Ukrainian].
- Karkach, A., & Semigina, T. (2021). Digital competencies of social workers as a prerequisite for readiness to educate the elderly. *Path of Science*, 5, 5008-5018. [in Ukrainian].
- Korniat, V. (2022). Practical component in the process of training specialists in the social sphere. *Continuing professional education: theory and practice. Series: Pedagogical sciences*, 2, 29-35. [in Ukrainian].
- Levchenko, N. V. (2023). Preparing future social workers for youth work: Theory and practice. Kyiv: Komprint. [in Ukrainian].
- Semigina, T. (2007). Professionalization of social work: Interrupted flight?. *Social welfare*, 5, 41-44. [in Ukrainian].

Semigina, T. (2021). Critical research paradigm in modern social work. In *Scholarly disputes in philosophy, sociology, political science, and history amidst globalization and digitalization: Conference proceedings* (pp. 96-99). Riga: Baltija Publishing. [in Ukrainian].

Semigina, T. (2022). Teaching field social work: Views from Ukrainian academia. In R. Baikady et al. (Eds.), *The Routledge Handbook of Field Work Education in Social Work* (pp. 265-279). Routledge.

Semigina, T. (2023). Social work educational programs in Ukraine: State of the art and challenges of accreditation. In *Formation of innovative potential of world science: Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference* (pp. 129-134). Tel Aviv: European Scientific Platform.

Semigina, T., & Stoliaryk, O. (2022). Asymmetry of demand and supply in the social work labor market. *Vvichlyvist. Humanitas*, 6, 50-59. [in Ukrainian].

Semigina, T., & Stoliaryk, O. (2024). Social work in conditions of population trauma due to war: Practice and education. In *Problems and prospects of economics and management: materials of the International Scientific and Practical Conference* (pp. 59-63). Cherkasy: Research Europe. [in Ukrainian].

Semigina, T., Balaniuk, Yu., & Semenets-Orlova, I. (2022). European Union policy on the mutual recognition of professional qualifications. *Scientific works of the IAPM. Political science and public administration*, 3, 96-105. [in Ukrainian].

Semigina, T., Slozanska, H., & Kokoichuk, Y. (2024). Preparing adults to be community workers: What lessons should Ukrainian educators learn? In *The Routledge International Handbook of Social Work Teaching* (pp. 469-488). Routledge.

Slozanska, H. (2016). The relationship between the professional training of social work students in higher education institutions and their employment opportunities. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Ser: Pedagogy. Social Work*, 39, 236-240. [in Ukrainian].

Slozanska, H. (2018). Are future social workers at the bachelor's level ready to provide integrated social services in a territorial community? *Social Work and Education*, 5(4), 84-110. [in Ukrainian].

Yurkiv, Ya. I. (2021). Theory and practice of professional training of future social pedagogues and social workers to work with vulnerable groups of the population. (Doctoral dissertation, specialty 13.00.05). Starobilsk: Taras Shevchenko National University of Luhansk. [in Ukrainian].

Article history:

Received: October 09, 2024

1st Revision: November 29, 2024

Accepted: December 30, 2024